

Utvecklingsprocessen för systemiska orättvisor

Inom Stigin2- projektet har de tre delarna, *systemiska orättvisor*, *föräldrasamverkan* och *traumatiserade barn* skilda utvecklingsprocesser. Processernas målsättning är kompetensutveckling och sektorövergripande utvecklingssamverkan för både personal och frivilliga som arbetar med barn och unga. Målet är att skapa jämlika villkor för alla barn oavsett bakgrund och underlätta integrationen i samhället så att alla kan bli delaktiga.

Utvecklingsprocessen för systemiska orättvisor är i full gång. Arbetsgruppen för processen systemiska orättvisor har träffats två gånger. En inledande träff ordnades i samband med seminariet i januari. Under den träffen höll *Emmanuel Acquah*, som hade en föreläsning under seminariets förmiddag, en workshop med samma tema.

I maj ordnade projektet följande workshop. Denna gång inleddes workshopen av *Jana Bajram*, som till vardags arbetar på ungdomsverkstaden SVEPS, men förutom det också som coach för personer med utländsk bakgrund. Hennes kunder är personer som har stött på något hinder i sin integrationsprocess. Jana fungerar som en förmedlare eller kulturtolk med att hjälpa personen vidare. Ofta handlar det om att båda parterna i situationen får tänka om och jämk sina åsikter/ståndpunkter/förfaringssätt, men det kan också t.ex. handla om att hitta det stöd till personen som hen är berättigad till men inte vet om.

Efter Janas inlägg diskuterade vi vikten av att det finns och borde finnas fler kulturtolkar/handledare med officiell status. Att den som hjälper till i olika frågor inte enbart är kusinen som bott här längre. Dels blir denna kusin fort överarbetad och får inget erkännande för sitt arbete. Dels kan det hända att hen i bästa välmening ger fel råd om hen inte har fått någon utbildning i att sköta myndighetsärenden eller vilka andra privata angelägenheter som helst. Det är också viktigt att ge arbetet och den som utför arbetet en status. Dels kan det också hända att andra personer, som t.ex. språktolkar, vars enda uppgift borde vara att tolka språket hamnar axla också denna roll ifall det inte finns någon som sköter den här rollen.

Under resten av workshopen diskuterade vi olika sorters *systemiska orättvisor*, som drabbar barn och unga, som identifierats och kategoriserats inom projektet. Den kategorin som väckte mest diskussion är det annorlunda stödet för skolgången och läxläsningen som de barn får som har föräldrar som inte kan skolspråket och inte känner till den finländska skolan eller vad som förväntas av dem.

Det diskuterades också möjligheter som de digitala verktygen, och det att de flesta nu är bekanta med dem ger i skolgången. Bl.a. att både kulturtolkning, modersmålsundervisning och religionsundervisning nu kunde ordnas på distans och över kommungränser så att man skulle få ihop tillräckligt stora grupper. Eftersom de som behöver modersmålsundervisning i andra språk än svenska och finska är relativt få i den svenska skolorna ordnas undervisningen ofta på obekvämt avstånd och i en obekant miljö. För vissa språk- och religionsgrupper blir deltagarantalet inte tillräckligt stort inom kommunen, men med samarbete över kommungränser skulle deltagarantalet höjas så att fler grupper kunde bildas. Kunskaper i det egna modersmålet är avgörande för bra skolresultat i övriga ämnen.

Den kategorin som också väckte mycket diskussion var den om olika andel barn med utländsk bakgrund i olika skolor. Ibland kan man med små justeringar i upptagningsområden för skolorna påverka elevsammansättningen så den blir mera jämn mellan olika skolor. Samma sak gäller daghem, det finns stora skillnader i andelen barn som har svenska eller finska som modersmål

mellan olika daghem. Det talades också en del om att andelen barn med utländsk bakgrund som deltar i småbarnspedagogiken är mindre än andelen bland de andra barnen.

Jag vill rikta ett varmt **tack** till alla som deltog i workshopen och delade erfarenheter med oss i projektet och de andra deltagarna. Workshoparna är ett stort stöd för oss och leder arbetet vidare.

Text: Jenny Asplund, processansvarig i Nyland.